

WIADOMOŚCI AGENCJI INFORMACYJNEJ SIS - 20.03.1990

CZĘŚĆ PIERWSZA (GODZ. 14.00)

WIADOMOŚCI KRAJOWE

RADOM. Reaktywowała swoją działalność Komisja Rehabilitacyjna "Czerwiec 76", która stawia sobie za cel skompletowanie pełnej dokumentacji i dokończenie opracowania na temat protestu radomskich robotników w 1976 r. oraz sfinalizowanie ustaleń komisji rządowej w sprawie pełnych rekompensat dla ludzi skrzywdzonych w 1976 r. Komisja działała w latach 1980-81, potem jej członków dotknęły represje stanu wojennego. Część dokumentów zgromadzonych przez Komisję nadal znajduje się w rekach MSW. Na ostatnim posiedzeniu prezydium Zarządu Regionu NSZZ "Solidarność" Ziemia Radomska postanowiono przychylić się do prośby Komisji Rehabilitacyjnej i uczynić ją wyspecjalizowaną, samodzielną agendą MKR "S" Ziemia Radomska. Przewodniczącym Komisji jest Wiesław Mizerski, współautor (wraz z Z. Romaszewskim) książkowego opracowania na temat radomskiego czerwca 1976 r. (SIS)

RADOM. 19.03. odbyło się zebranie Regionalnej Komisji Koordynacyjnej ds. Kultury NSZZ "S" Ziemia Radomska. Zdominowała je tematyka płac i finansów w sferze kultury. Uczestnicy stwierdzili niepokojące rozbieżności między decyzjami ministerstwa płacy, pracy i spraw społecznych, a polityką finansową Ministerstwa Kultury. Pensje pracowników kultury nadal oscylują w granicach 50 proc. średniej krajowej (miały wynosić 98 proc.), środki, które rozdysponowało Ministerstwo nie pozwalają na pokrycie pieniężnych zobowiązań rządu wobec sfery budżetowej, w szczególności na wypłatę wyrównania za IV kwartał ub. roku. (192 tys. zł). Niepokoją ostatnie cięcia w wydatkach na kulturę, dokonane przez Urząd Wojewódzki, ponieważ spowodują one konieczność redukcji pracowników w niektórych placówkach, nawet o 10 proc. RKK zaapelowała o lepszy przepływ informacji i wydajniejszą współpracę między Ministerstwem a terenowymi organami administracji zarządzającymi kulturą. (SIS)

RADOM. 18.03. Anna Walentynowicz na spotkaniu zorganizowanym przez Grupę Roboczą "Solidarność 80" dała wyraz swym bardzo krytycznym poglądom na obecną politykę L. Wałęsy. Stwierdziła, że jedyna różnica między obecną ekipą rządową, a tą sprzed 2-3 lat są nazwy i symbole. Wzrost człowieka pracy, dominacja partyjnej noemnklatury (zasilonej przez solidarnościową), zależność Polski od ZSRR - pozostały te same. W spotkaniu wzięło udział ok. 40 osób. (SIS)

CZĘŚĆ DRUGA (GODZ. 15.30)

WIADOMOŚCI KRAJOWE

BRZEG OPOLSKI. Dyrekcja Fabryki Maszyn Rolniczych "Agromet" zaproponowała zamknięcie przedsiębiorstwa, bądź wprowadzenie czterech dni wolnych od pracy. Rada Pracownicza zakładu zablokowała obie propozycje, uważając, iż korzystniejsze jest zlikwidowanie akordowego systemu pracy. Rada Pracownicza utrzymuje, że pracownikom "Agrometu" nie grozi bezrobocie, nie było dotąd zwolnień pracowników, ruch porządkujący w administracji także nie ma charakteru zwolnień. (RP już w ub.r. zablokowała przyjmowanie nowych pracowników.) Ostatnio KZ NSZZ "S" i solidarnościowa RP skierowała do sprzedaży wyroby po cenach zbytu, pomijając monopolistycznego pośrednika. Artykuły "Agrometu" można kupować o 20 proc. taniej. (SIS-SIZR Wrocław)

WAŁBRZYCH. Wałbrzyska Spółdzielnia Inwalidów "Elektrochem" po zerwaniu kooperacji przez zakłady "Diora" z Dzierżoniową zatrzymała produkcję i zwolniła 60 pracowników zdrowych (z klauzulą pierwszeństwa przyjęcia po przebranzowaniu zakładu), a inwalidów skierowała na trzytygodniowy urlop bezpłatny. Senacka Komisja Interwencji przy wałbrzyskim MKK interweniowała u min. Jacka Kuronia, który zdecydował, by inwalidów finansowała Opieka Społeczna w wysokości 85-90 proc. ich dotychczasowych zarobków do czasu przejścia Spółdzielni na inną produkcję. (SIS-SIZR Wrocław)

POLANICA ZDRÓJ. Komisja Zakładowa "Solidarności" przy Zespole Uzdrowisk Kłodzkich zorganizowała trzy seanse terapii zbiorowej z bioenergoterapeutą Franciszkiem Tellmanem. Bilety rozprowadzono wśród pracowników i kuracjuszy. 80 proc. dochodu KZ "S" przeznaczyla na fundusz dla dzieci pracowników. (SIS-SIZR Wrocław)

CZĘŚĆ TRZECIA (GODZ. 17.30)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE

PRAGA. Praskie ruchy ekologiczne zrzeszone w Zielonym Kręgu ogłosiły 21.03. - dniem bez samochodu. (SIS-WAI)

PRAGA. 19.03. w czeskosłowackim parlamencie toczyła się dyskusja na temat nowej nazwy Republiki. Czeska Rada Narodowa złożyła propozycję, aby nazwa brzmiała "Republika Czechosłowacka", natomiast Słowacka Rada Narodowa zaproponowała nazwę "Federacja Czecho-Słowacja". Po dyskusji zaproponowano nazwę "Republika czesko-słowacka. Posłowie czescy zgłosili zastrzeżenia odnośnie myślnika, posłowie słowaccy odpowiedzieli, że najwyższy czas, aby w nazwie Republiki odzwierciedlić fakt istnienia narodu Słowaków. Komitet Izby Ludu przychylił się do propozycji posłów czeskich, Komitet Izby Narodów opowiedział się za nazwą "Republika czesko-słowacka". Problem nazwy pozostaje otwarty do najbliższego posiedzenia Parlamentu. (SIS-WAI)

PRAGA. Towarzystwo Ekologiczne skierowało list otwarty do władz czeskosłowackich i austriackich dotyczący kwestii wynagrodzenia przez władze węgierskie szkód wynikłych ze wstrzymania budowy kompleksu wodno-energetycznego Gabczikowo-Nagyymaros. TE nie zgadza się z żądaniem odszkodowań od Węgrów i apeluje do rządów Austrii i Czechosłowacji, aby powstałe straty pokryły z budżetów państwowych, ponieważ "byłoby niesprawiedliwe, gdyby cały ciężar ekonomiczny tej zbyt późnej i nietatwej decyzji poniosł wyłącznie naród, który miał tyle odwagi, aby wystąpić w obronie wspólnych interesów". Zdaniem TE sprawę należy oceniać przede wszystkim z punktu widzenia ekologicznej decyzji rządu i parlamentu węgierskiego. (SIS-WAI)

PRAGA. Podajemy program wizyty Jana Pawła II w Czechosłowacji:

Sobota 21.04.90:

godz.11.00 - przylot na stare lotnisko Ruzynie w Pradze. Wśród witających będzie prezydent Havel i kardynał Tomasek.

godz.12.30 - spotkanie z duchowieństwem w katedrze św. Wita.

godz.13.50 - obiad w Pałacu Arcybiskupim.

godz.16.40 - Msza św. na Leteńskiej Plani.

godz.19.30 - spotkanie na Zamku Praskim z Prezydentem i jego rodziną oraz spotkanie z duchownymi niekatolickimi.

godz.20.00 - spotkanie z przedstawicielami kręgów artystycznych i intelektualnych w Nowej Galerii Rudolfa.

godz.21.00 - powrót do Pałacu Arcybiskupiego.

Niedziela 22.04.90:

godz.8.30 - odlot do Kunowic.

godz.9.30 - przylot do Kunowic, dalej helikopterem do Velehradu, tam przejazd przez miasto papamobilem do Bazyliki.

godz.10.30-12.45 - Msza św.

godz.15.15 - odlot helikopterem do Bratysławy.

godz.16.20 - przylot na lotnisko Vajnory w Bratysławie. Powitanie przez władze Słowacji i arcybiskupa Sokola.

godz.17.00-19.15 - Msza św.

godz.19.30 - odlot na lotnisko międzynarodowe Ivanka w Bratysławie.

godz.19.50 - rozpoczęcie ceremonii pożegnalnej.

godz.20.30 - odlot do Rzymu. (SIS-WAI)

APEL. Bułgarska Unia Sił Demokratycznych (SDS) apeluje do wszystkich Bułgarów mieszkających na terenie Polski o kontakt z przedstawicielstwem Bułgarskiej Unii Sił Demokratycznych pod adresem: Warszawa, Al. Ujazdowskie 41, tel. 21-11-63. (SIS)

CZĘŚĆ CZWARTA (GODZ. 19.00)

WIADOMOŚCI KRAJOWE

KRAKÓW. 17.03. w budynku Kombinatu Metalurgicznego (dawnej im. Lenina) odbyło się poświęcenie pomieszczeń po byłym Komitecie Zakładowym PZPR, które obecnie przeszły w użytkowanie Krajowej Komisji Robotniczej Hutników. Po uroczystościach doszło do spotkania z przedstawicielami Komitetu Obywatelskiego Nowa Huta. W trakcie spotkania określono ramy współpracy wobec zbliżających się wyborów do samorządów terytorialnych. Obecni na spotkaniu przedstawiciele Zarządu Regionu NSZZ "Solidarność" zwrócili się do p. Mieczysława Gila (prowadzącego spotkanie) o bardziej wyczerpujące informowanie w środkach masowego przekazu na temat zamiarów i posunięć kół poselsko-rządowych. Rozmowy zakończyło wystąpienie dr Janusza Kuczyby dotyczące zakresu poczynań Komisji Zdrowia KO Nowej Huty w sprawie skuteczniejszej realizacji "historycznej" budowy szpitala w Nowej Hucie. (SIS)

WIELICZKA. Dyrekcja kopalni soli w Wieliczce zwróciła fundusze przejęte od Komisji Zakładowej NSZZ "S" po 13.12.1981 roku. Pieniądże zostały zrewaloryzowane, przyjmując za wskaźnik

przeliczeniowy średnie zarobki w grudniu 1981. Przejęto wówczas 201.590 zł i 60 groszy; oddano zaś obecnie 6.655.887 zł. (SIS)

KRAKÓW. Zarząd Regionu Małopolska NSZZ "S" wydał następujące oświadczenie w sprawie sanatoriów: "Nie widząc żadnych postępów w sprawiedliwym uregulowaniu kwestii własności sanatoriów i dysponowania nimi, Zarząd Regionu "S" Małopolska żąda natychmiastowego przystąpienia do rozmów z rządem, celem wynegocjowania następujących decyzji: 1. przekazania prawa dysponowania wszystkimi miejscami sanatorijskimi służbie zdrowia, 2. upoważnienia w okresie przejściowym służb specjalnych do tymczasowego przejęcia aktualnych uprawnień związków zawodowych, 3. prawnego uregulowania i rozstrzygnięcia ewentualnych sporów między zainteresowanymi a dysydentami". (SIS)

JASŁO. Porozumienie na rzecz Zwrotu Powiatów, zrzeszające Komitety Obywatelskie "S" wszystkich byłych miast powiatowych na terenie kraju wydało następującą odezwę: "Jesteśmy absolutnie pewni, że nadszedł czas zwrotu powiatów. Domaga się tego cała Polska powiatowa. Grabież dorobku pokoleń, jakie w 1975 roku dokonała PZPR nieodpowiedzialną decyzją jej przywódców winna, już dziś być materiałem do jednoznacznej oceny dla historyków. Przekreślenie wielowiekowej polskiej tradycji administracyjnej, opartej na strukturze powiatów, dokonanej poza i wbrew woli społeczeństwa dla ściśle partyjnych celów komenderowania narodem, jest zarówno bezprawiem, jak i aktem absolutnej samowoli. Nie czas wyliczać tu szkód, jakie przez te nieodpowiedzialne decyzje wyrządzono naszym miastom, niszcząc bezwzględnie ich naturalne związki z zapleczem, jakim był teren powiatu, hamując sztucznie ich rozwój. Zostaliśmy wydziedziczeni po leninowsku, a więc w sposób bezdyskusyjny i bez odszkodowania. Stan ten niestety trwa, a jak wynika z wielu wypowiedzi, zwłaszcza w Senacie, proponuje się nam nieprzystający do polskiej tradycji model polskich gmin, znowu z pominięciem powiatów, ale uwzględniający wprowadzenie w ich miejsce nowych tworów, obcych polskiej tradycji w postaci rejonów. Wszystko to dalej bez naruszenia całej masy spadkowej po PZPR, w postaci 49 karłowatych popartyjnych województewek. Czas najwyższy, by upomnieć się o zwrot sprawdzonych i leżących w polskiej świadomości struktur administracyjnych. Jak widać, nikt tego za nas nie zrobi. Proponujemy wam udział i uczestnictwo w tworzeniu skutecznej siły społecznej w postaci ogólnopolskiego, równoprawnego, partnerskiego porozumienia na rzecz zwrotu powiatów. Prosimy o możliwe szybkie i pozytywne ustosunkowanie się do naszej inicjatywy. Proponujemy możliwe szybkie zwołanie ogólnopolskiego sejmiku dla wspólnego ustalenia dalszego toku działań mających zagwarantować osiągnięcie celu".

KRAKÓW. 17.03. Oświadczenie Federacji Młodzieży Walczącej: "Po okresie 6-letniej działalności FMW na rzecz niepodległej Polski, koniecznym staje się sformalizowanie modelu Federacji, jako ugrupowania politycznego z wypracowanymi, nowymi formami aktywności w środowisku młodzieży, odchodząc równocześnie od załatwiania spraw na ulicy. Uważamy, że na drodze do wolnej RP w dalszym ciągu stoją następujące problemy - obecność wojsk sowieckich w Polsce, ściśnięcie Polski z Układem Warszawskim i RWPG, brak wolnych wyborów na prezydenta RP oraz do Parlamentu, nierozliczenie minionego okresu PRL-owskiego. Tylko uzyskanie niepodległości przez Polskę daje gwarancje polityczne dla polskiej emigracji, pozostawiającej nadal swój kapitał poza granicami naszego kraju oraz daje możliwość odrodzenia się normalnego życia politycznego w kraju. Jesteśmy świadkami niepokojącej sytuacji polskiej młodzieży - wciąż trwająca exodus na Zachód, pogłębiająca się frustracja, rosnąca bariera pokoleniowa, pogłębiający się kryzys społeczny uderzający szczególnie w młodzież wymagają przygotowania natychmiastowych i skutecznych rozwiązań. Naszym zdaniem to właśnie powyższe problemy są głębszym podłożem tzw. "zadem". Młodzież pozostawiona została sama sobie, poza obecnym niejasnym układem, odczuwa, że stała się tylko instrumentem do jego stworzenia. Mimo dysponowania ograniczonymi środkami, widzimy się jako organizacja młodzieży aktywnej, zdolna do wywierania skutecznego nacisku na decydentów i inicjująca przedsięwzięcia spajające rozbitą społeczność. Przewidujemy zwiększyć uwagę na inicjatywy polityczne, kulturalne, oświatowe, gospodarcze i informacyjne. FMW - Kraków przygotowuje się do wzięcia udziału w wuborach do samorządu lokalnego, planując wystawienie własnych kandydatów". (SIS)

KRAKÓW. 15.03. po inicjatywie krakowskiego "Polmożbytu", którego Komisja Zakładowa "S" zażądała likwidacji etatów wojskowych, "S" w Przedsiębiorstwie Remontowym wystąpiła z tym samym postulatem. W liście do dyrektora i rady pracowniczej czytamy m.in.: "W dobie odpolitycznienia i demilitaryzacji

gospodarki w kraju, utrzymanie relikwów przeszłości, jakim jest dział wojskowy ulokowany w zakładzie, jest anachronizmem. W przypadku uzasadnienia przez służby wojskowe konieczności utrzymania tego działu, logiczne jest, by koszty tego ponosiło wojsko, nie zaś załoga naszego zakładu". (SIS)

KĘDZIERZYN - KOŹLE. Pałącym problemem staje się sytuacja w trzech miejscowych Spółdzielniach Inwalidów - dwie stoją na krawędzi bankructwa: Spółdzielnia Inwalidów im. K. Świerczewskiego skróciła tydzień pracy do 3 dni, Spółdzielnia Niewidomych zamknęła jeden z wydziałów. Zwolnienie grozi ok. 60 osobom z 600 zatrudnionych w spółdzielni. (SIS)

KĘDZIERZYN - KOŹLE. MKZ "S", KIK, Stowarzyszenie Rodzin "Familiaris" i Ruch Obywatelski Śląska Opolskiego utworzyli Obywatelską Koalicję Wyborczą "Solidarność". Mimo dwumiesięcznych rokowań nie doszło do ustalenia zasad współpracy z Komitetem Obywatelskim. Nie wyklucza się jednak wystawienia wspólnej listy kandydatów. (SIS)

OPOLE. Na zebraniu przedstawicieli Komisji Zakładowych "S" Spółdzielni Inwalidów wyłoniono Regionalną Komisję Koordynacyjną NSZZ "S" Sp-ni Inwalidów. Przewodniczącym RKK został wybrany Zdzisław Janicki - członek Zarządu Regionu. (SIS)

OPOLE. 15.03. w woj. opolskim zarejestrowanych było 2573 bezrobotnych (w tym - 1131 kobiet). Biura pracy oferują 780 stanowisk pracy, z czego 693 to stanowiska robotnicze. Dla kobiet jest jedynie 57 ofert. (SIS)

CZĘŚĆ PIĄTA (GODZ. 20.00)

WIADOMOŚCI KRAJOWE

WARSZAWA. 20.03. w związku z poniedziałkowym oświadczeniem Rady Ministrów, która zapowiedziała wystąpienie do Sejmu z inicjatywą ustawodawczą likwidującą koncern prasowo-wydawniczy RSW "Prasa-Książka-Ruch" w sali Interpressu odbyła się konferencja prasowa prezesa RSW Tabkowskiego. Prezes RSW zarzucił obecnemu rządowi uległość wobec neobolszewickich - jak powiedział - naciskowi dążenie do stworzenia uproszczonego trybu legitymizacji działań będących - jego zdaniem - odwetem politycznym i lekceważeniem prawa. Stwierdził on z zalem, iż miał nadzieję, że idea powołania Komisji Rządowej do spraw Majątku Partii Politycznych będzie realizowana poprzez wnikliwe badanie stanu prawnego i poszukiwanie rozwiązań odpowiadających zarówno nowej politycznej sytuacji, jak i zasadzie poszanowania prawa. Jego zdaniem, rząd zamierza stworzyć nowymonopol informacyjny, bez poszanowania zasad demokracji i pluralizmu. Tabkowski przypomniał też o kampanii propagandowej rozpetanej przeciwko RSW i konsekwencjach, jakie niesie ze sobą likwidacja koncernu - pozostawienie bez pracy kilkudziesięciu tysięcy ludzi zatrudnionych w redakcjach, drukarniach, wydawnictwach i kioskach. Na zarzut tworzenia w ramach RSW nowych spółek nomenklaturowych, prezes odpowiedział, że to pracownicy RSW, a nie nomenklatura, podjęli inicjatywę zmierzającą do strukturalnych przekształceń przy udziale przedstawicieli wydawnictw zagranicznych. W związku z tym - skonkludował - arbitralne decyzje w sprawie RSW nie posłużą jako zacheta do lokowania w Polsce kapitału. Członek Komisji Rządowej ds. Zbadania Majątku Partii Politycznych Jan Ciemniowski, w odpowiedzi na wystąpienie prezesa RSW, stwierdził: "Nie mogę wchodzić w polemikę z panem Tabkowskim, ponieważ w opanowywaniu inwektyw, półprawd i nieprawd szkolili się od dość dawna. Komisja nasza nie kierowała się zjadłością, zbadała ona dokładnie przedstawione materiały. Wniosek był prosty - sposób w jaki powstał RSW "Prasa-Książka-Ruch" był sposobem zalegalizowanego bezprawia. W tej chwili nie ma możliwości rozstrzygnięcia, co zostało przejęte prawnie, co nie, a co uzyskano na skutek wykorzystywania przez RSW pozycji organizacji gospodarczej na usługach jedynej partii politycznej. Jeżeli przypomniemy sobie, że w 1947 roku pewne znacjonalizowane drukarnie i wydawnictwa przechodziły na własność RSW na mocy decyzji KC PPR, to odwoływanie się do prawnego sposobu nabywania majątku jest chyba pewnym nieporozumieniem. Jeżeli dowiadujemy się z dokumentów, że znaczna część majątku powstawała w rezultacie nieprawnych zarządzeń prezesa Rady Ministrów i jednocześnie członka biura politycznego partii na rzecz organizacji gospodarczej tej partii, to o jakim prawie i legalizmie może tutaj być mowa. Intencją rządu nie jest na pewno tworzenie nowego monopolu. Chodzi natomiast o rozbięcie monopolu informacyjnego i stworzenie struktury wielości źródeł informacji i komentarzy bez preferowania jednych i zamykania ust drugim. Taka była też istota propozycji, jaką komisja rządowa przedłożyła SdRP". (SIS)